

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ปราชญ์ชาวบ้าน

จัดทำโดย

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า

ตำบลบ้านเหล่า อำเภอฟะนิง จังหวัดอุดรธานี

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑ ด้านเกษตรกรรม การเกษตรผสมผสาน

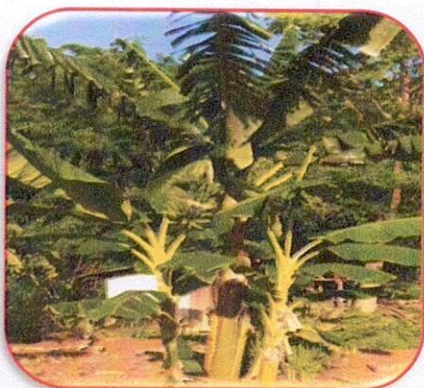
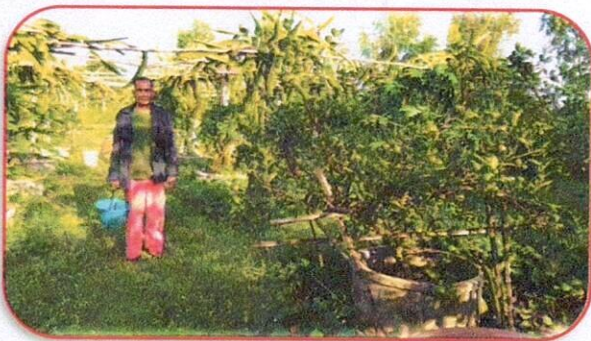
ด้านการเกษตรผสมผสานหมุนเวียน ช่วยให้ชาวบ้านสามารถใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถลดรายจ่ายในการซื้อวัตถุดิบในการประกอบอาหาร มีความมั่นคงทางได้รายได้อย่างต่อเนื่องจากการขายผลผลิตทางการเกษตร มีความมั่นคง และมีอิสระในการใช้ชีวิต ลดการพึ่งพาจากภายนอกใช้แรงงานในการทำเกษตรจากครัวเรือน อาศัยช่วยกันทำคนละไม้คนละมือ

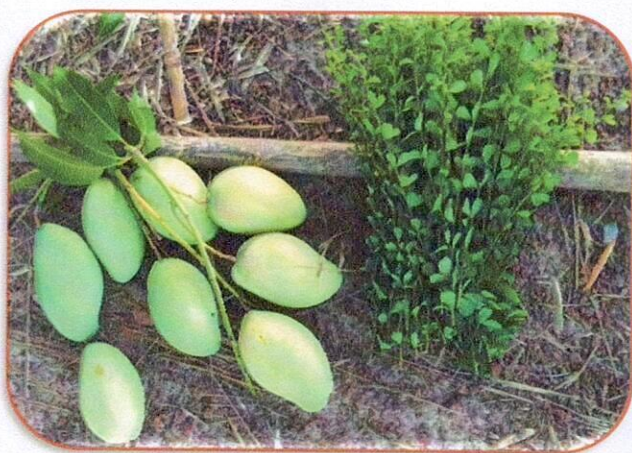
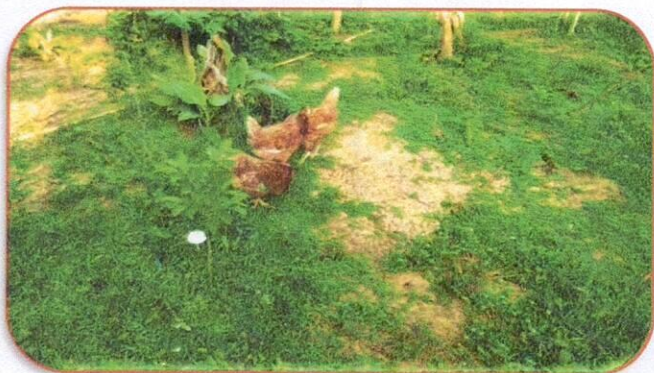
นายคำพันธ์ ทีตอ

ที่อยู่ ๑๙๐ หมู่ ๗ บ้านโคกสว่าง ตำบลบ้านเหล่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดอุดรธานี

- ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนและศึกษาด้วยตนเอง
- แนวคิดในการสืบทอด อยากให้ลูกๆหลานๆได้รู้จักวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

การปลูกพืชผักสวนครัวไว้บริเวณในครัวเรือน
เลี้ยงไก่/เลี้ยงปลาไว้บริเวณไว้ในครัวเรือน

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒ ด้านหัตถกรรมด้านการจักสาน

ด้านการหัตถกรรมด้านการจักสาน เป็นการจักสานที่เกี่ยวกับเครื่องใช้สอยในชีวิตประจำวัน เป็นงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย ที่ผลิตในทุกภูมิภาคโดยใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นในการทำ เช่นไม้ไผ่ โดยการนำมา จัก ผ่า ฉีก ให้เป็นเส้นบางๆ แล้วนำมาขัดสา สอด ไขว้ ขึ้นโครงเป็นรูป ทำเป็นภาชนะ เครื่องมือเครื่องใช้ ในชีวิตประจำวันแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

คุณตาเครือ เหล่าจันทร์

บ้านเลขที่ ๖๕ หมู่ ๒ บ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

- ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนและศึกษาด้วยตนเอง
- แนวคิดในการสืบทอด อยากให้ลูกๆหลานๆได้รู้จักวิถีชีวิตด้านการจักสานไว้ใช้ในครัวเรือนและจำหน่าย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓. ด้านหัตถกรรมด้านการแปรรูป

หัตถกรรมด้านการแปรรูป ไม้กวาดทางมะพร้าว คือ ไม้กวาดที่ทำจากก้านใบย่อยของทางมะพร้าว โดยตัดก้านใบย่อยออกจากทางมะพร้าว จากนั้น นำใบมะพร้าวมากรีดแยกแผ่นใบทั้งสองข้างออก ก่อนนำไปตากแดดให้แห้ง ไม้กวาดทางมะพร้าวเป็นวัสดุทำความสะอาดที่ประดิษฐ์ได้ภายในครัวเรือน นิยมใช้สำหรับทำความสะอาดลานบ้าน ลานหญ้า สำหรับกวาดเศษหินก้อนดิน หิน ทราย เศษใบไม้ เป็นต้น

คุณยายเต็ม ใจอุ่น

บ้านเลขที่ ๔๕ หมู่ ๗ บ้านโคกสว่าง ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

- ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนและศึกษาด้วยตนเองแนวคิด
- ในการสืบทอด อยากให้ลูกๆหลานๆได้รู้จักวิถีชีวิตด้านการทำไม้กวาดด้ามยาวไว้ใช้ในครัวเรือนและสืบทอดให้แก่คนรุ่นหลังต่อไป

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

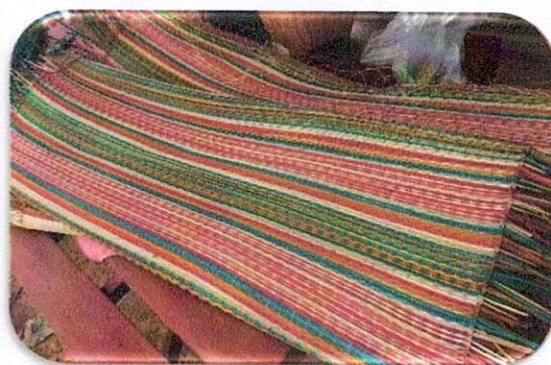
๔.ด้านหัตถกรรมด้านการทอเสื่อกก

การทอเสื่อกก เป็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น ที่นำเอาต้นกกมาแปรสภาพให้เป็นเส้น ย้อมสี แล้วสานทอให้เป็นแผ่นผืน เพื่อนำมาใช้ปู รอง นั่ง นอน ทำกิจกรรมต่างๆ ต้นกกเกิดขึ้นตามธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น ภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษนำมาใช้ในครัวเรือน ต่อมาสร้างเป็นรายได้เสริมให้ชุมชน พัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญา

คุณยายน้อย ศรีดงกลาง

- บ้านเลขที่ ๖๕ หมู่ ๗ บ้านโคกสว่าง ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี
- ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนและศึกษาด้วยตนเองแนวคิดในการ
 - สืบทอด อยากรู้จักวิถีชีวิตด้านการทอเสื่อด้วยต้นกกที่ปลูกไว้ ตามบ้านเรือน เก็บไว้ใช้ใน/ไว้ขาย/เป็นของฝากและสืบทอดให้แก่คนรุ่นหลังต่อไป

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕.ด้านหัตถกรรม การสานตะกร้าพาสติก

การสานตะกร้าจากพาสติก เกิดจากภูมิปัญญาที่มีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นในลักษณะของการทำเครื่องจักสานลักษณะต่างๆ ซึ่งแต่เดิมได้นำวัสดุดิบจากธรรมชาติเท่าที่เรายาหาได้ใกล้ตัวมาทำให้เกิดประโยชน์เช่น ไม้ไผ่ หวาย มาสานเป็นลิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อป้องกันไม่ให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสูญหาย จึงคิดทำเครื่องจักสานตะกร้าพาสติกและมีการดัดแปลงนำพาสติกมาจักสานเป็นตะกร้าพาสติก เพื่อให้เกิดความทนทานและสามารถออกแบบเครื่องจักสานได้หลากหลาย เป็นการสร้างรายได้และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

นางไข่ ฮามจันทร์

บ้านเลขที่ ๒๕ บ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

- ได้รับการถ่ายทอดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ถ่ายทอดเรียนรู้เพื่อป้องกันไม่ให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสูญหาย
- สามารถสร้างเป็นอาชีพเสริมทำให้เกิดรายได้ และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และสามารถ สืบทอด ถ่ายทอดให้ลูกหลานจากรุ่นสู่รุ่นได้ต่อไป

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๖.ด้านการแพทย์ไทย

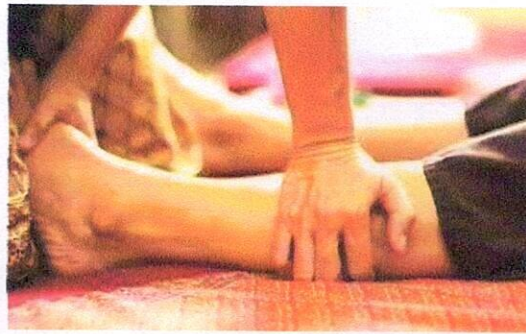
ด้านการแพทย์แผนไทย ความสามารถจัดการป้องกัน และรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเอง ทางด้านสุขภาพและอนามัยได้ เช่น ยาจากสมุนไพรอันมีอยู่หลากหลาย การนวดไทย การดูแลรักษาสุขภาพ แบบพื้นบ้านควบคู่กับการรักษาโรคแผนปัจจุบัน โดยศึกษาค้นคว้าอาศัยเทคโนโลยีทั้งเก่าและใหม่ผสมผสานกันไปอย่างต่อเนื่อง

นางรุจิรา ศรีวันทา

บ้านเลขที่ หมู่ ๑๒ บ้านโคกสว่าง ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

-ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนและศึกษาด้วยตนเองแนวคิดในการสืบทอด อยากให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจในอาชีพพื้นบ้านที่มีรายได้ดีและสืบทอดแก่รุ่นหลังต่อไป

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๗.ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การใช้ภูมิปัญญาในการทำปุ๋ยหมัก ด้วยวัสดุที่มีในครัวเรือนอ เช่น เปลือกข้าวโพด ชังข้าวโพด มูลสัตว์ และจุลินทรีย์ นำมาทำเป็นปุ๋ยหมักที่สมบูรณ์ การใช้ภูมิปัญญาการทำปุ๋ยหมักเพื่อพึ่งพาตนเอง เป็นการลดค่าใช้จ่าย ลดต้นทุนการทำเกษตรและสร้างรายได้ให้ชุมชน

คุณตาบุญล้ำ พันธุนันท์

บ้านเลขที่ ๗๒ หมู่ ๗ บ้านโคกสว่าง ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี
-ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนและศึกษาด้วยตนเองแนวคิดในการสืบทอด อยากให้ลูกๆหลานๆได้รู้จักวิถีชีวิตด้านการทำปุ๋ยคอกไว้ใช้ในครัวเรือนไว้ขาย/และสืบทอดให้แก่คนรุ่นหลังต่อไป

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๘. ด้านศิลปกรรม

เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่างๆ เช่นจิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ ดนตรี ทัศนศิลป์ การละเล่นพื้นบ้าน และการนันทนาการ กลองยาว เป็นศิลปะของคนไทยในสมัยโบราณ กลองยาวเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มี ประวัติความเป็นมาอันยาวนาน บรรพบุรุษของชาวไทยได้คิดค้นการละเล่นต่างๆที่ต้องใช้กลองยาว ประกอบการใช้จังหวะในการตรีกองยาว เป็นการเล่นเครื่องดนตรีที่แสดงถึงความพร้อมเพียงและความสามัคคีในหมู่คณะ เนื่องจากการเล่นที่ต้องการเน้นจังหวะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

นายอุดม พลไกร

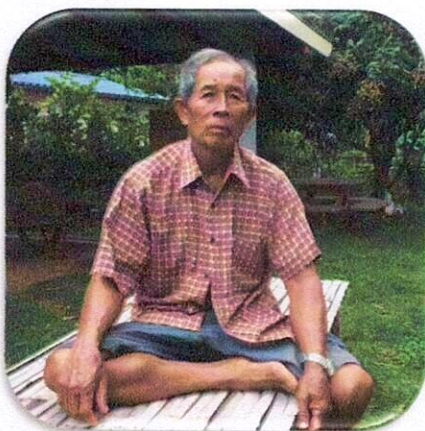
บ้านเลขที่ หมู่ ๒๓ บ้านเหล่าดอนเงิน ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี
-ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนและศึกษาด้วยตนเองแนวคิดในการสืบทอด อยากให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจในอาชีพพื้นบ้านที่มีรายได้ดีและสืบทอดแก่รุ่นหลังต่อไป

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่

๙. ด้านภาษาและวรรณกรรม

ด้านภาษาและวรรณกรรม ปรากฏผลงานสร้างสรรค์ด้านภาษา และสำนวนไทย เช่นคำผญา คำสอน ความเชื่อด้านศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีใช้ในการปรับประยุกต์พิธีกรรมทางศาสนาเพื่อความมั่นคงของชุมชน ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย เช่น ประเพณีการเกิด การบวช การแต่งงาน การตาย ฯลฯ

พ่อตาหนา มูริกา

บ้านเลขที่ หมู่ ๑๕ บ้านโคกสว่าง ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี -ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนและศึกษาด้วยตนเองแนวคิดในการสืบทอด อยากให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจในภาษาพิธีกรรมเนื่องด้วย พระพุทธศาสนา เช่น การสวดมนต์ การเทศน์ ตอนต้นของพิธีกรรม นิยมใช้ภาษาบาลี และสันสกฤต เมื่อจบแล้วจึงเป็นภาษาไทย หรือภาษาอีสาน และเมื่อจบพิธีกรรมใช้ภาษา บาลี และสันสกฤต

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่

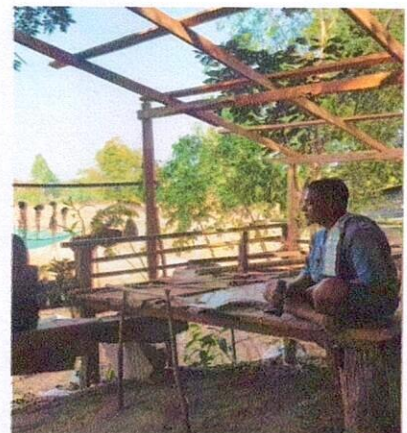
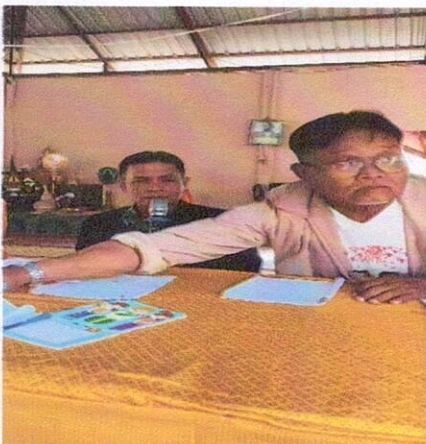
๑๐ ด้านภาษาและวรรณกรรม

ด้านภาษาและวรรณกรรม ปรากฏผลงานสร้างสรรค์ด้านภาษา และสำนวนไทย เช่นคำผญา คำสอน ความเชื่อด้านศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีใช้ในการปรับประยุกต์พิธีกรรมทางศาสนาเพื่อความมั่นคงของชุมชน ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย เช่น ประเพณีการเกิด การบวช การแต่งงาน การตาย ฯลฯ

นายบุญเรือง ไชยอาสา

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๑๓ บ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี
-ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนและศึกษาด้วยตนเองแนวคิดในการสืบทอด อยากรู้ให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจในภาษาพิธีกรรมเนื่องด้วยพระพุทธศาสนา เช่น การสวดมนต์ การเทศน์ ตอนต้นของพิธีกรรม นิยมใช้ภาษาบาลี และสันสกฤต เมื่อจบแล้วจึงเป็นภาษาไทย หรือภาษาอีสาน และเมื่อจบพิธีกรรมใช้ภาษาบาลี และสันสกฤต

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่

๑๑ ด้านสมุนไพรพื้นบ้าน

สมุนไพรหมายถึง กลุ่มพืชที่นิยมนำมาใช้สำหรับรักษาโรค บำรุงร่างกาย และใช้สำหรับถอนพิษ ตามความเชื่อและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการใช้ในทางการแพทย์แผนโบราณ และแผนปัจจุบัน สมุนไพรบางชนิดนิยมนำมาเป็นส่วนประกอบของอาหาร สมุนไพรเป็นผลผลิตธรรมชาติ ที่มนุษย์รู้จักนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการรักษาโรคร้ายไข้เจ็บแต่โบราณ

คุณยายสำเนียง รักษาชาติ

บ้านเลขที่ หมู่ ๕๕ บ้านโคกสว่าง ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี
-ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนและศึกษาด้วยตนเองแนวคิดในการสืบทอด อยากให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจสมุนไพรในการดูแลรักษาสุขภาพ

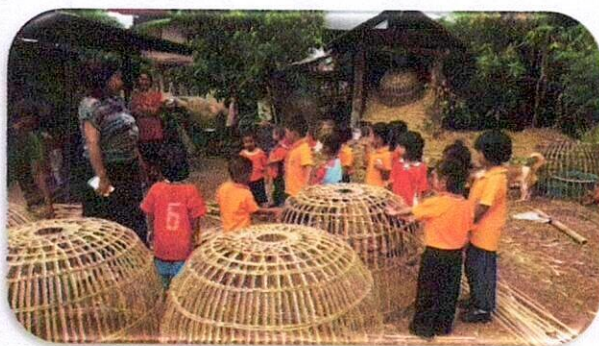
-กิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.กิจกรรมการจักสาน (การสานส้มไผ่)

- ทัศนกรรมเครื่องจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีตตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบัน ทัศนกรรมเครื่องจักสานเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนในท้องถิ่น ที่ใช้ภูมิปัญญาสามารถนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประโยชน์ในการดำรงชีวิต

จะเห็นได้ว่าทัศนกรรมเครื่องจักสานมีมานานแล้วและได้มีการพัฒนามาตลอดเวลาโดยอาศัยการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง การดำรงชีวิตประจำวันของชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ได้เอาความรู้หนังสือมาเกี่ยวข้อง การเรียนรู้ต่างๆ อาศัยวิธีการฝึกหัดและบอกเล่าซึ่งไม่เป็นระบบในการบันทึก (ชูเกียรติ ลิขสุวรรณ, ๒๕๓๕) สะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ ความรู้ที่สะสมที่สืบทอดกันมาจากอดีตมาถึงปัจจุบันหรือที่เรียกกันว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นกระบวนการถ่ายทอดความรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทำภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นคงอยู่ต่อเนื่องและยั่งยืน

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาทัศนกรรมเครื่องจักสาน ซึ่งมีความสำคัญยิ่งที่จะให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นทัศนกรรมเครื่องจักสานนั้นๆคงอยู่ตลอดไป ซึ่งผลจากการศึกษาระบบการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นทัศนกรรมเครื่องจักสานนั้น จะนำไปเป็นข้อมูลที่จะนำไปพัฒนากระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาในชุมชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และดำรงอยู่คู่สังคมสืบต่อไป

๒.กิจกรรมการส่งเสริมการเล่านิทาน (ด้านภาษาและวรรณกรรม)

วรรณกรรมลายลักษณ์ ส่วนใหญ่เริ่มต้นที่วรรณกรรมมุขปาฐะก่อน ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาอีสาน

การถ่ายทอดวรรณกรรมพื้นบ้าน ส่วนใหญ่จะเริ่มจากพระสงฆ์นำมาเทศน์ให้ชาวบ้านฟังในงานบุญต่าง ๆ บ้าง ในการฟังธรรมในช่วงเวลาเช้าพรรษาบ้าง พระสงฆ์จะเลือกเอาวรรณกรรมต่าง ๆ มาประกอบการเทศน์ โดยเทศน์วันละตอน หรือมากกว่า มีเนื้อหาพอที่จะจดจำได้ในแต่ละวัน เมื่อชาวบ้านฟังแล้วก็นำไปเล่าให้ลูกหลานฟัง

วรรณกรรมลายลักษณ์ที่รู้จักกันแพร่หลายได้แก่ ฮีตสิบสองคองสิบสี่ พระเวสสันดรชาดก ท้าวฮุ่งท้าวเจียง ตำนานอุรังคธาตุ ชูนางอ้ว เสียงสวาสดี จำปาสี่ต้น ท้าวกำกาดำ นางผมหอม ผาแดงนางไอ่ ท้าวสีทน หงส์หิน พระลักษมณ์พระราม (รามเกียรติ์) สังข์สินไชย นางแดงอ่อน การะเกด ปู่สังกะสาอย่าสังกะสี ปลาแดกปลาสมอ ย่าสอนหลาน ท้าวคำสอน ขุนบุญม ศรีโคตร ผญา คำทวย (คำทาย) เชียงเมียง และกลอนลำ

-กิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

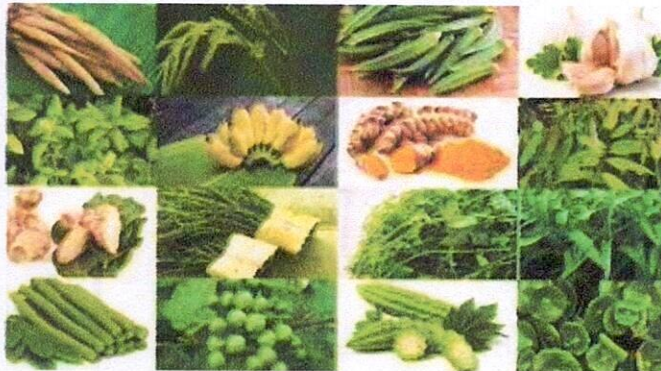
นิทานก้อม หมายถึง นิทานขนาดสั้น เล่าจบภายใน ๓ -๕ นาที คำว่า ก้อม ในภาษาอีสานแปลว่าสั้น การเล่านิทานก้อมให้สนุก ผู้เล่าต้องมีน้ำเสียงและลีลาที่สมจริง แต่งด้วยความตลก เนื้อหาของนิทานก้อมเป็นเรื่องเสียดสี และล้อเลียนบุคคลในสังคม ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงความขัดแย้งหรือชิงไหวชิงพริบกันระหว่างพ่อตากับลูกเขย หลวงตากับสามเณร และการพูดจาทะโลมระหว่างพี่เขยกับน้องเมีย

กิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓.กิจกรรมการส่งเสริมด้านการอนุรักษ์สมุนไพรพื้นบ้าน

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะเสนอถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นของการใช้สมุนไพรในวิถีชีวิตของคนในชุมชน เนื่องจากปัจจุบันโลกประสบปัญหาการแย่งชิงทรัพยากร เนื่องจากการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ที่ผ่านมามักถูกกำหนดด้วยวิธีการเหมือน ๆ กัน โดยละเลยความสำคัญของความหลากหลายทางภูมิปัญญา รวมไปถึงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นด้วย ทำให้การพัฒนาดังกล่าวไม่ยั่งยืน สาเหตุของปัญหาดังกล่าวมาจากแนวความคิด ความรู้ ที่เรียกรวมขึ้นต้นว่า ภูมิปัญญาสมัยใหม่ การพัฒนาประเทศด้านภูมิปัญญาสมัยใหม่นี้ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมด้านสุขภาพอนามัยและการรักษาพยาบาล กล่าวคือ มนุษย์ทุกกลุ่มทุกสังคมมีการพัฒนาและสั่งสมความรู้ด้านการรักษาพยาบาลมานานก่อนที่จะเกิดการพัฒนารักษาการแพทย์ตะวันตกแผนใหม่ แต่เนื่องจากระบบการรักษาพยาบาลแบบดั้งเดิมของมนุษย์ไม่แยกกันเด็ดขาดระหว่างกายกับใจ การรักษาพยาบาลโดยใช้สมุนไพรแบบดั้งเดิมนั้นจึงมักจะใช้ควบคู่ไปกับพิธีกรรมและเวทย์มนต์คาถา จึงทำให้แพทย์แผนใหม่มองว่าการแพทย์พื้นบ้านเป็นเรื่องมงาย มนุษย์จึงละเลยความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นไป

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ในระบบข้อมูลกลาง (INFO)

DLA INFO64

ยินดีต้อนรับ : นางสุพิศรา เหล่ายา | ออกรายการระบบ

ด้านที่ 7 สังคม ศาสนา วัฒนธรรม >> ข้อมูลศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น

SOC006

เงื่อนไขการค้นหา

จังหวัด: อำเภอ: เพศ:

อปท.: ชื่อวัฒนธรรม:

เพิ่มข้อมูล

ลำดับ	จังหวัด	อำเภอ	อปท.	ชื่อ	ศาสนา	ศิลปะ	วัฒนธรรม	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	
1	จตุรธานี	เพ็ญ	อ.บ้านหมี่	ด้านอื่นๆ (สนับสนุนบ้าน)					<input type="button" value="ดู"/> <input type="button" value="แก้ไข"/> <input type="button" value="ลบ"/>
2	จตุรธานี	เพ็ญ	อ.บ้านหมี่	ด้านภาษาและวรรณคดี					<input type="button" value="ดู"/> <input type="button" value="แก้ไข"/> <input type="button" value="ลบ"/>
3	จตุรธานี	เพ็ญ	อ.บ้านหมี่	ด้านศิลปกรรม					<input type="button" value="ดู"/> <input type="button" value="แก้ไข"/> <input type="button" value="ลบ"/>
4	จตุรธานี	เพ็ญ	อ.บ้านหมี่	ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (การทำปุ๋ยหมัก)					<input type="button" value="ดู"/> <input type="button" value="แก้ไข"/> <input type="button" value="ลบ"/>
5	จตุรธานี	เพ็ญ	อ.บ้านหมี่	ด้านศิลปวิทยา					<input type="button" value="ดู"/> <input type="button" value="แก้ไข"/> <input type="button" value="ลบ"/>
6	จตุรธานี	เพ็ญ	อ.บ้านหมี่	ด้านอุตสาหกรรม การสานตะกร้าพาดัก					<input type="button" value="ดู"/> <input type="button" value="แก้ไข"/> <input type="button" value="ลบ"/>
7	จตุรธานี	เพ็ญ	อ.บ้านหมี่	ด้านพิธีกรรม ด้านการจักสาน					<input type="button" value="ดู"/> <input type="button" value="แก้ไข"/> <input type="button" value="ลบ"/>
8	จตุรธานี	เพ็ญ	อ.บ้านหมี่	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรม					<input type="button" value="ดู"/> <input type="button" value="แก้ไข"/> <input type="button" value="ลบ"/>
9	จตุรธานี	เพ็ญ	อ.บ้านหมี่	ระเบียบภูมิปัญญาท้องถิ่น					<input type="button" value="ดู"/> <input type="button" value="แก้ไข"/> <input type="button" value="ลบ"/>
10	จตุรธานี	เพ็ญ	อ.บ้านหมี่	บุญเดือน 4 (บุญละเหวด)					<input type="button" value="ดู"/> <input type="button" value="แก้ไข"/> <input type="button" value="ลบ"/>

16/11/2021 13:30

12/8/2567

รายงานข้อมูลศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น

ลำดับ	จังหวัด	อำเภอ	อปท.	ปีงบประมาณ	ชื่อโครงการ/กิจกรรม	ช่องทางติดต่อ/การสืบค้นเพื่อการเรียนรู้					ตั้งแต่วันที่	ถึงวันที่	ความเกี่ยวข้องของโครงการ/กิจกรรม	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ระดับของภูมิปัญญาท้องถิ่น	สาขาของภูมิปัญญาท้องถิ่น
						สถานที่ตั้ง	ชื่อเจ้าของ	เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ	ชื่อผู้ประสานงาน	เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ						
1	อุดรธานี	เทัญ	อบต.บ้านเหล่า		บุญเดือน 4 (บุญผะเหวด)	ทุกหมู่บ้านในตำบลบ้านเหล่า ทั้ง 13 หมู่บ้าน ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี 41150	นายคำแดง ยางทรัพย์	089-058-039-2			01/02/2563	28/02/2563				
2	อุดรธานี	เทัญ	อบต.บ้านเหล่า		บุญบั้งไฟบ้านหนองผิง	หมู่ 5 บ้านหนองผิง ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี 41150	นายสุทัศน์ จันอาจ	082-120-135-1			21/04/2563	21/05/2563				
3	อุดรธานี	เทัญ	อบต.บ้านเหล่า	2567	ด้านอุตสาหกรรม การสานตะกร้าพาสติก	25 หมู่ 2 บ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี	นางโซ่ ยามจันทร์	087-865-4556	นางสุพัตรา เหล่ายา	081-872-3201			ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาชาวบ้าน	อุตสาหกรรม	
4	อุดรธานี	เทัญ	อบต.บ้านเหล่า	2567	ด้านการแพทย์ไทย	หมู่ 12 บ้านโคกสว่าง ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี	นางจุริรา ศรีวินทา	087-865-4556	นางสุพัตรา เหล่ายา	081-872-3201			ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาชาวบ้าน	การแพทย์ไทย	
5	อุดรธานี	เทัญ	อบต.บ้านเหล่า	2567	ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (การทำปุ๋ยหมัก)	72 หมู่ 7 บ้านโคกสว่าง ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี	นายบุญล้ำ พันสุนันท์	087-865-4556	นางสุพัตรา เหล่ายา	081-872-3201			ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาชาวบ้าน	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
6	อุดรธานี	เทัญ	อบต.บ้านเหล่า	2567	ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านเกษตรกรรม	ที่อยู่ 190 หมู่ 7 บ้านโคกสว่าง ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี	นายคำพันธ์ ทิโต	081-872-3201	นางสุพัตรา เหล่ายา	081-872-3201	01/05/2567	31/07/2567	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาชาวบ้าน	เกษตรกรรม	
7	อุดรธานี	เทัญ	อบต.บ้านเหล่า	2566	ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น	ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี	กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อบต.บ้านเหล่า	081-872-3201	นางสุพัตรา เหล่ายา	081-872-3201			ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	อื่นๆ ระบุ ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบลบ้านเหล่า	
8	อุดรธานี	เทัญ	อบต.บ้านเหล่า	2567	ด้านศิลปกรรม	บ้านเลขที่ 23 หมู่ 2 บ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี	นายอุดม พลไกร	087-865-4556	นางสุพัตรา เหล่ายา	081-872-3201			ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาชาวบ้าน	ศิลปกรรม	
9	อุดรธานี	เทัญ	อบต.บ้านเหล่า	2567	ด้านอื่นๆ (สมุนไพรพื้นบ้าน)	บ้านโคกสว่าง หมู่ 7 ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี	นางสำเนียง รักษาชาติ	087-865-4556	นางสุพัตรา เหล่ายา	081-872-3201			ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาชาวบ้าน	อื่นๆ ระบุ ด้านสมุนไพรพื้นบ้าน	
10	อุดรธานี	เทัญ	อบต.บ้านเหล่า	2567	ด้านหัตถกรรม ด้านการจักสาน	บ้านเหล่า ม. 2 ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี	คุณตาเครือ เหล่าจันทร์	087-865-4556	นางสุพัตรา เหล่ายา	081-872-3201			ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาชาวบ้าน	หัตถกรรม	
11	อุดรธานี	เทัญ	อบต.บ้านเหล่า	2567	ด้านภาษาและวรรณคดี	หมู่ 13 บ้านดอนเงิน ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี	นายบุญเรือง ไชยอาสา	087-865-4556	นางสุพัตรา เหล่ายา	081-872-3201			ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาชาวบ้าน	ภาษาและวรรณกรรม	

รายงานข้อมูลศาสนา ศิลปะ และ วัฒนธรรมท้องถิ่น

ข้อมูล ณ วันที่ 12 มิถุนายน 2567

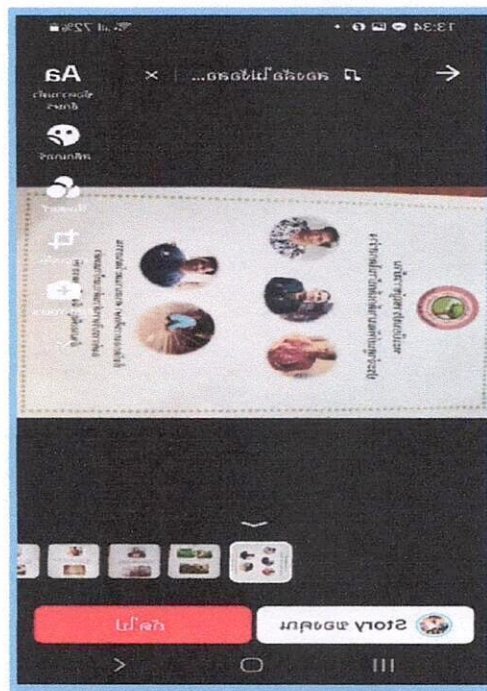
ประเภทของการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น							จำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม			ช่วงอายุผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม		
บุคคล	วัตถุประสงค์	ลักษณะกิจกรรมที่เผยแพร่	ระบุ (ลักษณะกิจกรรมที่เผยแพร่)	ค่าใช้จ่ายในการเผยแพร่	งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ (บาท)	แหล่งงบประมาณ	บุคลากรภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ (คน)	บุคลากรภาคเอกชน/ประชาชนสังคม (คน)	ประชาชนทั่วไป (คน)	ช่วงอายุผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม		
										เด็ก/เยาวชน (อายุไม่เกิน 25 ปี บริบูรณ์) (คน)	ประชาชนทั่วไป (อายุ 25-60 ปี บริบูรณ์) (คน)	สูงอายุ (อายุเกิน 60 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป) (คน)
อุตสาหกรรม	เส้นพาสติก	กิจกรรมอื่น ๆ	มีการเผยแพร่ถ่ายทอดเรียนรู้ จากรุ่นสู่รุ่น	โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น	0.00	0			50		50	
การแพทย์ไทย		การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ		โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น	0.00	0			60		60	
การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		กิจกรรมอื่น ๆ	มีการถ่ายทอดจากผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน	โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น	0.00	0			80	15	50	15
เกษตรกรรม	สินค้าทางการเกษตร	การจัดทำทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน		โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น	0.00	0			150	50	50	50
อื่นๆ		การจัดทำทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน		โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น	0.00	0			50	20	50	50
ศิลปกรรม		การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ		โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น	0.00	0			100	20	70	10
อื่นๆ		การจัดทำทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน		โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น	0.00	0			70		60	10
หัตถกรรม		การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ		โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น	0.00	0			20	4	16	
ภาษาและวรรณกรรม		การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ		โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น	0.00	0			60		50	10

หน่วยที่ ๔ ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

๓. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นลงในเว็บไซต์หลัก

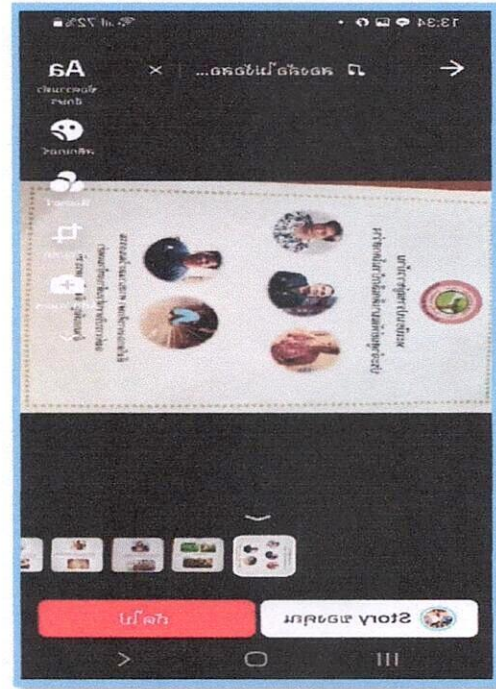
๓.๑ แผ่นพับความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓.๒ ช่องทางการประชาสัมพันธ์ลงในเว็บไซต์หลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น Facebook / TikTok / Line

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น รูปแบบเอกสาร/รูปเล่ม/แผ่นพับ/หรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ให้กับประชาชน เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

- ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นลงในเว็บไซต์หลัก
- แผ่นพับความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ช่องทางการประชาสัมพันธ์ลงในเว็บไซต์หลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น Facebook / TikTok / Line

การยกย่องหรือประกาศเกียรติคุณแก่ปราชญ์ชาวบ้าน

**ทะเบียนราษฎรหมู่บ้าน
ประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง**

จัดทำโดย

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่

นายคำพันธ์ ทิธอ

แนวคิดในการสืบทอด อยากรู้ทุกสถานที่
รู้จักวิถีชีวิตเศรษฐกิจเพียง ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำเนินชีวิต
อย่างมีความสุข

คุณตาเครือ เหล่าจันทร์

แนวคิดในการสืบทอด อยากรู้ทุกสถานที่
รู้จักวิถีชีวิตเศรษฐกิจ

คุณยายเต็ม ใจอุ่น

แนวคิดในการสืบทอด อยากรู้ทุกสถานที่
วิถีชีวิตด้านการทำไม้กวาดตามยาวไว้ใช้ในครัวเรือนและสืบทอด
ให้แก่คนรุ่นหลังต่อไป

คุณยายน้อย ศรีดงกลาง

แนวคิดในการสืบทอด อยากรู้ทุกสถานที่
รู้จักวิถีชีวิตด้านการทอเสื่อด้วยต้นกกที่ปลูกไว้ตามบ้านเรือนเก็บไว้ใช้ใน/ไว้ขาย/เป็นของฝากและสืบทอดให้แก่คนรุ่นหลังต่อไป

